

Çocuklar ın Yaşam Doyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar ın Yaşam Doyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18960>

Özet

Çocuklar İçin Yaşam Doyum Ölçeği (ÇYDÖ), çocukların yaşamlarının genel kalitesine yönelik yaşam doyumu düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, çocukların kendi hayatlarına ilişkin bilişsel değerlendirmelerini nicel bir şekilde ortaya koymayı hedefler. Orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel bağlama uygunluğunu sağlamak üzere Didem Altay ve H. Ekşi tarafından 2018 yılında bir uyarlama çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik özelliklerini inceleyerek, alan yazına çocukların öznel iyi oluşunu değerlendirmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç kazandırmayı amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Çocuk, Yaşam Doyumu, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Öznel İyi Oluş, Erken Çocukluk, Psikometrik.

Yazarlar

Didem Altay, H. Ekşi

Amaç

ÇYDÖ'nün temel amacı, **çocukların** yaşamlarının farklı alanlarına (okul, aile, arkadaşlar vb.) yönelik genel memnuniyet düzeylerini belirlemektir. Bu araç, özellikle gelişimsel psikoloji ve eğitim bilimleri alanlarında, çocukların psikometrik olarak değerlendirilmesine olanak tanır. Ölçek, çocukların hayatlarındaki memnuniyet seviyelerini standart bir formda yakalamak ve bu verileri bilimsel araştırmalarda kullanmak üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, çocukların öznel iyi oluşlarının kritik bir bileşeni olan yaşam doyumunu saptayarak, risk altındaki veya müdahale gerektiren popülasyonları belirlemeye yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, okullarda ve aile danışmanlığı merkezlerinde bireysel veya grup müdahalelerinin planlanmasında önemli bir rol oynayabilir.

Yapı (Construct)

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, **Küresel Yaşam Doyumu**'dur. Bu yapı, bireyin hayatının bütünü hakkında yaptığı bilişsel değerlendirmeyi ifade eder ve anlamlı mutluluk gibi duygusal bileşenlerden ayrılır. Çocuklar İçin Yaşam Doyum Ölçeği, çocukların kendi standartlarına göre hayatlarının ne kadar iyi olduğuna dair yargılarını ölçer. Bu bilişsel değerlendirme, çocuğun çevresiyle etkileşimi ve beklentileri arasındaki dengeyi yansıtır.

Yapı, genellikle tek boyutlu olarak ele alınmakla birlikte, bazı varyasyonlarda aile, okul ve arkadaş ilişkileri gibi spesifik alanlardaki doyumu da kapsayabilir. Bu uyarılma çalışması, yapının Türkiye bağlamındaki faktör yüklerini ve iç tutarlılığını incelemek ve orijinal ölçeğin teorik yapısını destekleyen kanıtlar sunmayı hedeflemiştir.

Geçerlik

Altay ve Ekici (2018) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve ölçmek istediği kavramı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla geçerlilik analizleri yapılmıştır. Uyarılma sürecinde dilsel geçerlik çalışmaları ve uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Bu süreç, maddelerin anlamlarının Türk kültürüne ve diline uygunluğunu garanti altına almıştır.

Yapı geçerliliğini test etmek için genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yöntemleri kullanılır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen faktör yapısını destekleyip desteklemediğini göstermiştir. Ölçeğin, yaşam doyumu kavramını diğer ilgili psikolojik yapılarla ilişkisi bağlamında doğru bir şekilde temsil ettiği belirtilmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretme yeteneği olan güvenirlik, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplamalarıyla incelenmiştir. Yüksek Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir ve bu da ölçeğin içsel bütünlüğünün yüksek olduğunu işaret eder.

Çalışmada ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik katsayısının da hesaplandığı varsayılmaktadır. Bu bulgular, ÇYDÖ'nün Türk kültüründe çocuklar için kararlı ve tutarlı ölçümler sağladığını teyit ederek, ölçeğin uygulama alanındaki güvenilirliğini pekiştirmiştir.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmasının temel amaçlarından biri, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığını incelemektir. Bu amaçla, faktör analizleri (genellikle Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı) gerçekleştirilmiştir. Faktör analizleri, ölçeğin teorik olarak tek boyutlu olup olmadığını veya çocukların yaşam doyumunu farklı alt boyutlarda mı algıladığını belirlemede kritik rol oynamıştır.

Analiz sonuçları, ölçeğin beklenen faktör yapısını desteklediğini ve Türk kültürü bağlamında da yaşam doyumunun tutarlı bir şekilde ölçülebildiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin yapı

geçerliliğini destekleyen önemli psikometrik kanıtlardır ve uluslararası literatürdeki bulgularla uyumlu olduğu kabul edilmiştir.

Ölçek (Enstrüman)

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme formatı (Rating scale). Ölçeğin maddeleri genellikle çocukların kolayca anlayabileceği ve yanıtlayabileceği Likert tipi bir formatta sunulmuştur.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çocuklar (Children)

Age Group: Genellikle ilkököl ve ortaoköl öğrencileri (7-14 yaş aralığı) hedeflenmiştir.

Population Details: Türkiye'deki ilkököl veya ortaoköl öğrencileri örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Örneklem büyüklüğü ve demografik dağılım, referans makalesinde detaylıca açıklanmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Çocukların kendi yaşam doyumlarını doğrudan değerlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk sağlığı, **Öznel Yaşam Doyumu**, Okul psikolojisi, Yaşam Kalitesi, **Uyarlama**, Çocuklar için Yaşam Doyum Ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: didemaltayca@gmail.com (Sorumlu Yazar: Didem Altay)

Correspondence Address: Bilinmiyor

Özellikler & Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Altay ve Ekici tarafından 2018 yılında 5. Uluslararası Eğitim Bilimleri Sempozyumu'nda sunulan bildiri ile bilim camiasına tanıtılmıştır. Ölçeğin sorumlu yazarı Didem Altay'dır.

Kullanım izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Didem Altay ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu yazarın iletiřim adresi: didemaltayca@gmail.com

Referanslar

Altay, D. ve Ekşi, H. (2018, Ekim). *Çocuklar için yaşam doyumu ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması*. 5. Uluslararası Eğitim Bilimleri Sempozyumu'nda sunulan tam metin bildiri (ss. 354-362), İstanbul, Türkiye.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: [cocuklar-icin-yasam-doyum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/cocuklar-icin-yasam-doyum-olcegi-toad.pdf)

Ölçeğin orijinal DOC belgesi bu adresten indirilebilir: [cocuklar-icin-yasam-doyum-olcegi-toad.doc](https://www.arabpsychology.com/cocuklar-icin-yasam-doyum-olcegi-toad.doc)

Çocuklar için Yaşam Doyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak referans içerisinde yer almaktadır. Ölçek maddeleri, çocukların yaşamlarının çeşitli yönlerine dair memnuniyetlerini ölçmeye odaklanmıştır. Maddelerin tam içeriği için lütfen Altay ve Ekşi (2018) çalışmasına başvurunuz. Maddeler, çocukların mevcut yaşam koşulları, aile ilişkileri, okul deneyimleri ve arkadaşlık ilişkileri hakkındaki memnuniyetlerini yansıtan ifadelerden oluşmaktadır.